

Spolektivní pocta Paní Hudbě

Spolektiv: Vyříd'te doma. Celkový čas 56:06, vlastním nákladem.

Na dlouhých cestách autem to bez rádia nevydržím. Začínám obvykle Radiožurnálem, po čase projedu všelijaká lokální a písničkové stanice, končím skoro vždycky Rádiem Classic. Kupodivu jsem radši, když na něm zachytím nějaké dílo 20. století než notoricky promleté Mozarty a Bachy. Těch jsem si užil dost jako dítě, naopak moderní autoři šli mimo naši rodinu. Nanejvýš ještě písničky Osvobozeného divadla, ovšem například jazzu se u nás doma nikdy moc nedařilo. Až po pádu totality jsem začal objevovat muzikálové klenoty jako West Side Story, Jesus Christ SuperStar, Fantom opery, do Prahy přijel Leonard Bernstein a já začal najednou chápat i ty divné harmonické postupy a nezvyklé rytmy moderních autorů. Našel jsem stranu Paní Hudby, která mi do té doby byla odvrácená.

Píšu tento dlouhý úvod proto, že Spolektiv, kapela vzniklá před víc než dvěma dekádami mladými a neklidnými vysokoškolskými studenty, si musela projít podobnou cestu porozumění hudbě. Na svém debutu *...a ticho v sobě* se teprve učili pracovat s živly a kouzly, občas experimentovali. Třetí album *Vyříd'te doma* představuje znalé hudebníky, kteří vykročili zcela vědomě od komorního folkového pojetí k akustické velikosti ve všech rozměrech. Pět kmenových členů si pozvalo sedm hostů a spolu vytvořili – nebojím se toho slova – orchestr, který připomíná občas bigband, občas komorní filharmonii, občas jazzové kombo. Jako by podle slov titulní písně potřebovali na chvíli ven z „malého“ folku a (abych v parafrázi pokračoval) svoje si odehrají a hudební dluhy nedělají, nicméně mosty k domovskému žánru nepálí.

Při prvním poslechu jsem si poznamenal: „Hrají, jako kdyby zkoušeli, kolik se toho na CD vejde a kolik posluchač ještě pobere.“ Na desce je spousta rychlých notiček (naprostou většinu z nich má, předpokládám, na svědomí hráč na dechové nástroje **Tonda Vidlák**), někdy takhle hraje víc nástrojů najednou, ale žádný nezabloudí ve vlastních houštinách. Vyhrávky se pěkně doplňují a při poslechu ve stereu jsou krásně rozlišitelné. Každé místečko je vyplněno, někdy i překvapivě. Každý člen i host tu má své místo, někdy nenápadné, ale potřebné – baskytary **Jirky Regáska** vnímáte spíš podvědomě, ovšem bez nich by stavba nestála na pevných základech. Mix tedy asi muselo být peklo, nicméně práce se vyplatila. Prostě kreativně a poctivě vystavěné jedno moderní hudební dílko vedle druhého, včetně dobře navazujících tónin. A těch dílek je šestnáct, dohromady téměř hodina čistého hudebního času. Klobouk dolů.

Na druhou stranu, člověk chápe Josefa II. a jeho známou hlášku z filmu Amadeus: „Příliš mnoho not.“ Spolektiv je trénovaný, ale normální posluchač si při soustředěném poslechu potřebuje občas odpočinout. V dobré snaze udělat desku co nejzajímavější a nejbohatší na ní kapela nenechala skoro žádnou oázu s delšími a klidnějšími plochami. Nejbliž k tomu má pro mě *Blankvers*, ten jsem si pustil spontánně znovu – asi jsem měl potřebu trochu chillovat (vyslov čilovat), jak říkají mé dospívající dcery. Kdyby takových odpočinkových míst bylo trochu víc, vůbec bych se nezlobil, kontrast by mohl dodat další dimenzi. Možná by podobný účinek měla výraznější práce s dynamikou, jakkoliv vím, že v dnešní době CD „musí hrát“, myšleno dostatečně výrazně a nahlas.

Vedle hudební složky mají jednotlivé písničky samozřejmě i texty. Byl jsem zvědavý, zda a kam se Spolektiv posunul zde. Přece jenom by se v poselství písniček měl začít odrážet životní nadhled lidí v nejlepším věku. Inu, ne že by životní boje, úzkosti, hořkost a zklamání z textů úplně odešly, ale přibyly případy, kdy je má mluvčí pod kontrolou (*Příchozí*), nebo se transformovaly do přírodní

lyriky (*Když*). Tato emoční poloha dobře sedí jediné ženě v kapele **Renatě Švecové**, kdežto z kapelníka **Jardy Hnízдила** číší především pohoda (*Až se příště narodím, Letní, Finito*). Třetí zpěvák **Martin Jančura** svým jemným tenorem krásně dobarvuje vokál, ale utáhne i sólovku (*Vyříd'te doma*).

Pokud bych směl mít k albu nějakou připomínku, pak by se týkala spojení textu a hudby. Občas mě zatahaly za uši obrácené přízvuky (např. „kryšTofem kolumBem“) – ne že by to bylo kdovíjak hrozné, ale v porovnání s vymazlenou hudební stránkou i drobné prohřešky vylezou. No a textaři si příště jistě lépe nastudují anatomii a elektrotechnickou terminologii.

CD jako takové je dnes častěji sběratelským artefaktem než médiem pro pouštění nahrávek. Potěšilo mě, že skupina se zasnázila, aby to byl vizuálně artefakt přitažlivý, brali jste ho s potěšením do rukou a začeti se do textů písní. Ve mně vyvolalo grafické pojetí představu zimních obrazů malovaných mrazem po sklech. Spolektiv ale není kapelou jen na dlouhé zimní večery, tak to může být v jiné fázi roku třeba nebe s mraky.

Úplně na konec psaní této recenze jsem se podíval, co jsem psal o druhé desce. Mnoho věcí platí i o té třetí, vlastně bych mohl některé pasáže zopakovat. Přesto vidím dva rozdíly. Zaprvé to je hudební sebevědomí. Spolektiv se stal významnou součástí hudební scény, má za sebou živá hraní v rozhlasu a televizi, pozitivně se to do něj promítá. A zadruhé je to propracovanost a systematickosti, s níž deska vznikla. Už to není jen pouhé nadšení z comebacku, ale zřetelný směr další cesty. Na třetím albu Spolektiv podle mě dosáhl opravdové zralosti, a to nejen fyzickým věkem svých členů.

Honza Hučín